

Sygn. akt I UK 423/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z odwołania J. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.
o prawo do renty rodzinnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 sierpnia 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 14 czerwca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego
kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów
postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) zmienił zaskarżony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w S. wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 24 stycznia 2018 r. i oddalił odwołanie J. D. od decyzji z dnia 9 czerwca 2017 r., mocą której organ rentowy wstrzymał wypłatę jej renty rodzinnej w związku z ukończeniem przez nią wieku określonego w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) na przedostatnim roku studiów. Sąd drugiej instancji nie podzielił poglądu Sądu pierwszej instancji, że

na studiach trwających 3,5 roku, tj. składających się z 7 semestrów, semestr 6 była zaliczany jest do ostatniego roku studiów.

Wnosząc o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej opartej na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 68 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ubezpieczona wskazała na rozbieżność między orzeczeniami Sądów obydwu instancji w niniejszej sprawie jako na rozbieżność w orzecznictwie sądowym na tle rozumienia sformułowania „będąc na ostatnim roku studiów”.

Organ rentowy wniósł o orzeczenie o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania albo gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca nie wskazała - przez powołanie się na odpowiedni przepis - która z wymienionych przyczyn uzasadnia przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w zasadzie nie odwołała się do żadnej z wymienionych przyczyn, zważywszy, że odmienne orzeczenia sądów różnych instancji w tej samej sprawie nie są utożsamiane z przyczyną kasacyjną ujętą w art. 398⁹ § 1 pkt. 2 k.p.c.

O rzeczywiście istniejącej rozbieżności orzeczeń sądowych, w której podstawą rozstrzygnięcia był art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach nie może być mowy. Sąd Najwyższy przepis ten wyklada zgodnie z jego jasnym i niebudzącym wątpliwości brzmieniem, wskazując, że możliwość przedłużenia okresu wypłaty renty rodzinnej powyżej 25 roku życia istnieje tylko do zakończenia ostatniego roku studiów, na którym uprawniony ukończył ten wiek (por. wyroki z dnia 12 stycznia 2011 r., II UK 201/10, niepubl.; z dnia 3 marca 2011 r., II UK 303/10, OSNP 2012 nr 7-8, poz. 98, oraz z dnia 26 marca 2015 r., II UK 138/14, niepubl., wyrok Sąd Najwyższego z dnia 6 września 2012 r., II UK 37/12, OSNP 2013 nr 15-16, poz. 186).

Ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach, następuje przy uwzględnieniu wpisu na ostatni rok studiów dokonanego na podstawie regulaminu obowiązującego daną uczelnię (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006 r., I UK 265/05, niepubl.).

Jeżeli pojęciu „ostatni rok studiów” przypisać znaczenie normatywne, to zgodnie art. 2 ust. 2 pkt 1 obowiązującej w okresie obejmującym czas osiągnięcia przez skarżącą 25. roku życia, ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2183 ze zm.), ilekroć w ustawie jest mowa o studiach bez bliższego określenia, rozumie się przez to studia wyższe, którymi zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 tej ustawy były studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, prowadzone przez uczelnię uprawnioną do ich prowadzenia. Najkrótsze studia – drugiego stopnia – trwają przynajmniej 3 semestry. Rok akademicki trwa od dnia 1 października do dnia 30 września i dzieli się na 2 semestry. Sąd Najwyższy niejednokrotnie podkreślał, że lata studiów oddzielone są od siebie wakacjami, a semestry przerwami semestralnymi. Zwykle studia zaczynają się od semestru zimowego i kończą po semestrze letnim, a jeżeli liczba semestrów jest nieparzysta, wskazanie ostatniego roku studiów nie odnosi się do ostatniego kalendarzowego roku pobierania nauki, lecz do ostatniego roku akademickiego obejmującego ostatni semestr studiów. Ostatni rok studiów w szkole wyższej może trwać jeden semestr (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2017 r., I UK 369/16, niepubl.).

W wyrokach z dnia 3 marca 2011 r., II UK 303/10, a następnie z dnia 6 września 2012 r., II UK 37/12, Sąd Najwyższy dokonał porównania tak ustalonego brzmienia normy wynikającej z art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z konstytucyjną zasadą równości, nie dopatrując się jej naruszenia i stwierdzając, że przesłanka urodzenia się w różnych okresach roku kalendarzowego jest często istotą ustalania praw z ubezpieczenia społecznego, wiążącą nabycie prawa od chwili spełnienia warunków ustawowych i nie może być kwalifikowana jako przesłanka dyskryminująca.

W tym stanie rzeczy nie zaistniały przyczyny usprawiedliwiające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Orzeczenie o kosztach postępowania wynika z art. 98 § 1 k.p.c.

I.n